

Aansluitverordening gemeente Almelo

De raad van de gemeente Almelo;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

overwegende dat de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater en inzameling van overtollig hemel- en grondwater een zorgplicht is van de gemeente en het voor het goed uitvoeren van deze plicht noodzakelijk is om een blijvend goede werking van de gemeentelijke riolering te garanderen en daartoe het stellen van regels voor het aansluiten op en gebruik van de gemeentelijke riolering noodzakelijk is;

Besluit vast te stellen de:

Aansluitverordening gemeente Almelo

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- rioolaansluitleiding: rioolleiding tussen een gemeentelijke voorziening voor het beheer van afvalwater en het gebouw waar afvalwater vrijkomt;
- voorziening voor het beheer van afvalwater: openbaar vuilwaterriool, openbaar hemelwaterstelsel, openbaar ontwateringstelsel, andere voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater of zuiveringsvoorziening;
- particuliere aansluitleiding: deel van de rioolaansluitleiding dat volgens artikel 7 in particulier eigendom is;
- gemeentelijke aansluitleiding: deel van de rioolaansluitleiding dat volgens artikel 7 in eigendom bij de gemeente is.

Artikel 2 Normadressaat

Aan de regels in deze verordening wordt voldaan door de eigenaar van de gronden waarop de activiteit wordt verricht, tenzij anders is bepaald. Diegenen dragen zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Hoofdstuk 2 Aanleg, instandhouding en verwijdering van een rioolaansluiting

Artikel 3 Oogmerken

De regels in dit hoofdstuk zijn gesteld met het oog op het beschermen van:

- a. de gezondheid;
- b. het milieu; en
- c. de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater.

Artikel 4 Specifieke zorgplicht

1. Degene die een particuliere aansluitleiding aanlegt of wijzigt en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 3, is verplicht:

- a. alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:

- a. bij sloopwerkzaamheden of andere werkzaamheden op een perceel zodanige voorzieningen aan de particuliere aansluitleiding worden getroffen dat iedere belemmering van het goed functioneren van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater en de rioolaansluitleiding wordt voorkomen; en
- b. de doelmatige werking van de rioolaansluitleiding, naburige aansluitingen en de voorzieningen voor het beheer van afvalwater worden beschermd.

Artikel 5 Totstandbrenging aanvullende rioolaansluitleiding

Als voor het perceel al een rioolaansluitleiding aanwezig is voor huishoudelijk afvalwater, hemelwater, grondwater of bedrijfsafvalwater, wordt geen aanvullende rioolaansluitleiding voor hetzelfde afvalwater aangelegd.

Artikel 6 Informatieplicht beëindiging perceelaansluiting

Als het gebruik van een rioolaansluitleiding definitief wordt beëindigd, informeert de eigenaar het college hierover schriftelijk uiterlijk 4 weken na de beëindiging.

Hoofdstuk 3 Eigendom en beheer rioolaansluitleidingen

Artikel 7 Eigendom aansluitleiding

1. De grens tussen het gemeentelijke eigendom en het particuliere eigendom van een rioolaansluitleiding ligt op de erfgrans.
2. Als voor de afvoer van huishoudelijk afvalwater of bedrijfsafvalwater een rioolwaterpomp is vereist, ligt de grens, in afwijking van het eerste lid, ter plaatse van de uitmonding van de rioolwaterpomp.

Artikel 8 Beheer, onderhoud, renovatie en vervanging

1. Het beheer, onderhoud, renovatie of vervanging van de gemeentelijke aansluitleiding wordt uitgevoerd door of namens de gemeente en voor rekening van de gemeente, tenzij het werkzaamheden betreft als gevolg van een onjuist gebruik van de particuliere aansluitleiding.
2. Onder onjuist gebruik wordt in ieder geval verstaan:
 - a. het lozen van stoffen die verstoppingen in de aansluitleiding of de voorzieningen voor het beheer van afvalwater kunnen veroorzaken;
 - b. het lozen van stoffen die de constructie van de aansluitleiding kunnen aantasten; of
 - c. het lozen van afvalwater op een niet daarvoor bedoelde voorziening voor het beheer van afvalwater.
3. De kosten voor het onderhoud van de particuliere aansluitleiding komen voor rekening van de rechthebbende, tenzij vaststaat dat de noodzaak tot onderhoud is veroorzaakt door inspoeling vanuit de voorziening voor het beheer van afvalwater en de particuliere aansluitleiding niet beneden het spiegelpoel ligt.
4. Onder renovatie wordt tevens verstaan het aanpassen van de rioolaansluitleiding als gevolg van een wijziging van een gemeentelijke voorziening voor het beheer van afvalwater.

Artikel 9 Verstopping of andere storing

1. Bij een verstopping of een andere storing van de rioolaansluitleiding toont de eigenaar of gebruiker aan of het een probleem in de particuliere aansluitleiding of in de gemeentelijke aansluitleiding betreft.
2. Als wordt vermoed dat er sprake is van een verstopping of een andere storing in de gemeentelijke aansluitleiding neemt de eigenaar of gebruiker contact op met de gemeente en stelt diegene de gemeente in de gelegenheid voor het verrichten van de noodzakelijke werkzaamheden.
3. Als er sprake is van een verstopping of een andere storing in de particuliere aansluitleiding, zorgt de eigenaar of gebruiker ervoor dat deze wordt verholpen.
4. Gemaakte kosten voor het onderzoek ter uitvoering van het eerste lid komen voor rekening van de eigenaar of gebruiker.

Hoofdstuk 4 Toezicht

Artikel 10 Toezicht

Met het toezicht op de naleving van de bepalingen bij of krachtens deze verordening zijn belast de bij besluit van het college aan te wijzen personen of groep van personen.

Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 11 Overgangsrecht

1. Op aansluitingen die op het moment van de inwerkingtreding van deze verordening reeds tot stand zijn gebracht, zijn de bepalingen van de hoofdstukken 2 en 3 van deze verordening slechts van toepassing op wijziging van de bestaande aansluiting.

2. Bij strijd tussen bepalingen in deze verordening en die in een overeenkomst tussen de gemeente en de rechthebbende, prevaleert het bepaalde in die overeenkomst.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2024.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als 'Aansluitverordening gemeente Almelo'.

Ondertekening

*Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19 december 2023,
de griffier, de burgemeester,*

drs. J.W. Scherpenzeel M.M. van 't Veld

Toelichting

Algemeen

Ieder huishouden gebruikt water en dat water gaat na gebruik het riool in. De gemeente zorgt ervoor dat dit afvalwater ingezameld en weggevoerd wordt. Daarvoor heeft de gemeente riolering aangelegd, die goed onderhouden moet worden. Als bewoner moet u zelf zorgen voor uw aansluiting op deze gemeentelijke riolering. In deze verordening is vastgelegd wat uw verantwoordelijkheid is als het gaat om uw aansluiting op het riool en wat onze verantwoordelijkheden zijn.

Wettelijk kader

Gemeenten hebben op grond van artikel 10.33 van de Wm een zorgplicht voor de inzameling van stedelijk afvalwater. Onder stedelijk afvalwater wordt afvalwater verstaan dat bestaat uit huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater. De gemeente draagt zorg voor transport van stedelijk afvalwater naar de rioolwaterzuivering. Daarnaast heeft de gemeente op grond van artikel 3.5 van de Waterwet de zorgplicht voor het inzamelen en verwerken van overtollig hemelwater, voor zover de perceeleigenaar dit water niet zelf kan verwerken. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden deze zorgplichten overgenomen in artikel 2.16 van die wet. De zorgplicht voor stedelijk afvalwater vult de gemeente in door de aanleg en beheer van een openbaar vuilwaterriool. Voor de zorgplicht voor hemelwater zijn openbare hemelwaterstelsels aangelegd. Met een rioolverordening, ook wel een aansluitverordening genoemd, legt de gemeente het beleidskader ten aanzien van het eigendom en beheer van aansluitleidingen op de openbare riolering vast. Onder het huidige recht geldt de aansluitverordening voor aansluitleidingen vanaf de perceelgrens tot aan het openbare riool. De terreinleidingen op het perceel zijn geregeld in het Bouwbesluit 2012, zodat de gemeente daar geen regels over mag stellen in een verordening. Onder de Omgevingswet gaat dit veranderen. Het Rijk stelt in het Besluit bouwwerken leefomgeving, de opvolger van het Bouwbesluit 2012, niet langer regels over de terreinleidingen. Het toepassingsbereik van de aansluitverordening wordt in het nieuwe stelsel de aansluitleiding vanaf het gebouw tot aan het openbare riool.

Doel van de verordening

De wijze waarop een gemeente invulling geeft aan de zorgplichten wordt weergegeven in het programma Water en Riolering 2022-2026. Met dit programma heeft de gemeente de ambities en doelen voor het watersysteem geschetst en invulling gegeven aan de gemeentelijke zorgplichten. In dit programma is voorgesorteerd op de komst van de Omgevingswet en zijn de ambities en doelstellingen uit de Almelose Omgevingsvisie en de Almelose Klimaatadaptiestrategie verwerkt. Tot het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet fungeert dit programma als GRP en vormt het de onderbouwing voor de rioolheffing. Om de zorgplichten goed uit te kunnen voeren is het van belang dat het gemeentelijke rioolstelsel goed blijft werken.

Deze aansluitverordening heeft als doel om de goede werking van de gemeentelijke riolering te bevorderen zodat de zorgplichttaken goed uitgevoerd kunnen worden. Met name het voorkomen van verstoppingen en andere gebreken aan het riool is daarbij belangrijk, maar ook het goed kunnen onderhouden van de rioolassets is daarvoor noodzakelijk. Verder wil de gemeente voorkomen dat de samenhouding van het afvalwater schade toebrengt aan onderdelen van de gemeentelijke riolering, bijvoorbeeld omdat het te zout is. Het stelsel zal ook niet meer goed technisch functioneren als er te grote hoeveelheden afvalwater via de riolering worden afgevoerd die niet vallen onder onze zorgplichttaken. Immers, in de hydraulische berekening kunnen wij hier niet zonder meer rekening mee houden.

Artikelsgewijs

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Dit artikel bevat de begripsbepalingen die nodig zijn voor de toepassing van deze verordening.

Artikel 2 Normadressaat

Dit artikel bepaalt tot wie de regels van deze verordening zijn gericht. De eigenaar van de gronden is degene die aan de regels moet voldoen. Uitzondering hierop is dat er in artikel 9 ook de regels gelden voor de gebruiker van de gronden.

Hoofdstuk 2 Aanleg, instandhouding en verwijdering van een riolaansluiting

Artikel 3 Oogmerken

De regels over afvoerleidingen van huishoudelijk afvalwater en regenwater op een perceel staan in afdeling 6.4 van het Bouwbesluit 2012. De regels in die afdeling hebben tot doel om de gezondheid van gebruikers van bouwwerken te beschermen. De lozingsregels in het Activiteitenbesluit milieubeheer, Besluit lozing afvalwater huishoudens en Besluit lozen buiten inrichtingen zijn gesteld ter bescherming van het milieu.

In aanvulling op de genoemde besluiten, bevat deze verordening ook regels ter bescherming van de gezondheid en ter bescherming van de doelmatige werking van de openbare riolering. De gemeente draagt de zorg voor een goede werking van de openbare riolering, zodat het afvalwater doelmatig

wordt ingezameld en verwerkt. Dat heeft ook een positief effect op de bescherming van de gezondheid, doordat contact met afvalwater zo veel mogelijk wordt voorkomen.

Artikel 4 Specifieke zorgplicht

In dit artikel zijn bepalingen opgenomen over de zorg die nageleefd moet worden bij werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan de openbare riolering.

Artikel 5 Totstandbrenging aanvullende rioolaansluitleiding

Dit artikel bepaalt dat als er al een rioolaansluitleiding aanwezig is voor één van de genoemde stromen afvalwater het niet toegestaan is dat er voor hetzelfde type afvalwater nog een rioolaansluitleiding wordt gerealiseerd.

Artikel 6 Informatieplicht beëindiging perceelaansluiting

Als het gebruik van de rioolaansluitleiding wordt beëindigd, wordt het college binnen vier weken hiervan op de hoogte gebracht.

Hoofdstuk 3 Eigendom en beheer rioolaansluitleidingen

Artikel 7 Eigendom aansluitleiding

Er bestond jarenlang onduidelijkheid over de vraag of de eigendom van een leidingnetwerk door verticale of horizontale natrekking werd bepaald. Bij verticale natrekking zou de eigendom van een leiding in de grond aan de eigenaar van de grond toekomen.

Bij horizontale natrekking zou de eigendom aan de eigenaar van het grotere geheel van het netwerk toekomen. Aan de onduidelijkheid over de eigendomsvraag is een einde gekomen met de wijziging van het Burgerlijk Wetboek (BW) in 2007. Volgens artikel 5:20 lid 2 BW ligt de eigendom van een net bij de bevoegde aanlegger van dat net of zijn rechtsopvolger. Op grond hiervan is de gemeente, als bevoegd aanlegger van de openbare riolering, eigenaar van het gehele rioolstelsel.

Per leidingnetwerk verschilt wat ertoe behoort (hoe het net is begrensd). Dit is met name van belang voor de grens tussen het leidingnetwerk en de aansluiting van degene die op dat leidingnetwerk is aangesloten. In de toelichting bij de wijziging van het Burgerlijk Wetboek is aangegeven dat de begrenzing van een leidingnetwerk bij gemeentelijke verordening kan worden bepaald. In dit artikel wordt van die mogelijkheid gebruik gemaakt, door te bepalen wat tot de gemeentelijke riolering behoort en waar de particuliere huisaansluiting, die eigendom is van de huiseigenaar, begint (zie Kamerstukken II 2005-2006, 29 834, nr. 9, Tweede nota van wijziging, p. 7). Die grens ligt de grens ter plaatse van de erfgrans.

Als er niet via leidingen onder vrij verval wordt aangesloten, maar via een rioolwaterpomp, dan is de uitstroomopening van de rioolwaterpomp de grens tussen de gemeentelijke riolering en de particuliere huisaansluiting. De rioolwaterpomp is dus geheel in particulier eigendom.

Rioolwaterpompen zijn nodig als de lozingstoestellen in een gebouw lager zijn gelegen dan 150 mm boven straatpeil. Met het vastleggen van de eigendomssituatie is duidelijk wie er verantwoordelijk is voor het verhelpen van verstoppingen en het herstellen van lekkages of andere beschadigingen aan de rioolaansluitleiding. De perceeleigenaar is verantwoordelijk voor het particuliere deel van de aansluitleiding en de gemeente is verantwoordelijk voor het deel dat behoort tot de gemeentelijke riolering.

Artikel 8 Beheer, onderhoud, renovatie en vervanging

Dit artikel regelt wie verantwoordelijk is voor het beheer, onderhoud, de renovatie en vervanging van de gemeentelijke aansluitleiding. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt in beginsel bij de gemeente Almelo, tenzij de particuliere aansluitleiding niet goed wordt onderhouden. Als de verstopping in gemeentegrond zit maar veroorzaakt is door bijvoorbeeld afval vanuit huis (zoals door olie, frituurvet of schoonmaakdoekjes), dan zijn de kosten van onderhoud voor de rechthebbende van de particuliere aansluitleiding.

De rechthebbende van de particuliere aansluitleiding is op grond van het derde lid verantwoordelijk voor het onderhoud van het eigen deel van de aansluitleiding tot de erfgrans. Onderhouds- of herstelwerkzaamheden aan het particuliere deel van de riolering zijn dan ook voor rekening van de eigenaar.

Artikel 9 Verstopping of andere storing

In dit artikel wordt geregeld wie verantwoordelijk is voor het opsporen en verwijderen van verstoppingen of andere storingen in de aansluitleiding. Ligt de oorzaak van de verstopping bij de gemeente, dan betaalt de gemeente de gemaakte kosten. Het is dan de bedoeling om de gemeente hiervan op de hoogte te stellen, zodat de gemeente de herstelwerkzaamheden kan verrichten.

De eigenaar of gebruiker van de particuliere aansluitleiding dient dit wel aan te tonen met een onderzoek. De kosten van dit onderzoek worden in alle gevallen gedragen door de eigenaar of gebruiker van de

particuliere afvoerleiding. Als de oorzaak van de verstopping of andere storing ligt bij de particuliere aansluitleiding, dan is de eigenaar of gebruiker van de particuliere aansluitleiding ook verantwoordelijk voor het verhelpen van het probleem.

Hoofdstuk 4 Toezicht

Artikel 10 Toezicht

In dit artikel is bepaald hoe toezicht op de naleving van deze verordening wordt geregeld. In artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) wordt aangegeven dat onder toezichthouder wordt verstaan: een natuurlijk persoon, die bij of krachtens een wettelijk voorschrift is belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift. Een persoon die aangewezen is als toezichthouder, beschikt in beginsel over alle in afdeling 5.2 van de Awb opgenomen bevoegdheden.

Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 11 Overgangsrecht

In dit artikel zijn een aantal overgangsbepalingen opgenomen, omdat met deze verordening een nieuwe juridische situatie ontstaat. Aansluitingen die al zijn gerealiseerd vóór de inwerkingtreding van deze verordening, blijven rechtsgeldig. Daarvoor blijft het oude recht van toepassing. Dit is anders wanneer een bestaande aansluiting wordt gewijzigd. In dat geval is deze verordening wel van toepassing.